

عملکردهایی که دیگر ارشادی نیست

نعمت احمدی

معتقدم در زمان دولت سیزدهم، گشت ارشاد دیگر ارشادی نیست و شکل و شمایلی از برخی رفتارهای خشونت‌آمیز به خود گرفته است. بسیاری از مخاطبان این روزها می‌خواهند بدانند ریشه گشتهای ارشاد و طرح حجاب و عفاف در کشورمان به کدام دولت می‌رسد و مهم‌تر از آن آیا ردی از این ساختار نظارتی در قانون کشورمان می‌توان پیدا کرد یا نه؟ برای بررسی اصل موضوع در تاریخ معاصر کشور باید کمی به عقب و آغاز دولت احمدی‌نژاد بازگردیم. با روی کار آمدن محمود احمدی‌نژاد برای نخستین‌بار، طرحی با عنوان عفاف و حجاب توسط محمود احمدی‌نژاد در دولت اصولگرای نهم ابلاغ شد. احمدی‌نژاد در حالی این طرح را ابلاغ کرد که در دوران تبلیغات انتخابات ریاست‌جمهوری نهم خیره در چشمان بینندگان تلویزیونی نگاه کرد و گفت که «مشکل کشور ما دو تار موی زنان نیست.» و برنامه‌ای برای گشت ارشاد ندارد. در مراحل بعدی پس از تصویب ابلاغیه، ظرفیت‌ها و امکانات و بودجه‌ای برای این منظور تخصیص داده شد تا نهایتاً گشت ارشاد وارد ادبیات سیاسی و عمومی کشور شود. با توجه به افت و خیزهای این ایده و فصلی بودن آن، حاشیه‌های فراوانی همواره در حول و حوش این ایده شکل گرفت. موضوع استفاده از چکمه برای بانوان در فصل زمستان و استفاده از برخی مانتوها و ساپورت در فصل تابستان همواره حاشیه ایجاد می‌کرد و خبرساز می‌شد. طرحی گسترده با تفسیرپذیری فراوان که هرگز مشخص نشد در راستای چه هدفی اجرایی شده است. اگر هدف ترویج حجاب بود، خروجی برآمده از این گشتهای، نشان می‌داد مردم بیشتر از حجاب بیزار می‌شوند، چراکه رفتارهای سلبی نتایج عکس به دنبال دارد. در اغلب موارد برخوردهای نامناسبی با زنان و دختران جامعه صورت می‌گرفت. زمانی که دولت اصلاح‌طلب و میانه‌رو روی کار می‌آمد، رفتارهای متفاوتی در خصوص گشت ارشاد در پیش گرفته می‌شد و زمانی هم که دولت اصولگرا در راس بود، برخوردهای خشن‌تری انجام می‌شد. اما اخیراً وزیر کشور در خصوص ماجرای مهسا امینی اعلام کردند که هیچ مردی در ون‌های گشت ارشاد حضور ندارد و تنها برخی بانوان در این ون‌ها حضور

دارند. این حرف مبتنی بر واقعیت‌های موجود نیست، یا آقای وحیدی باخبر نیستند یا اطلاعات درستی در اختیارشان قرار نداده‌اند. در این و ن‌ها بسیاری از مردها حضور دارند و در برخی موارد برخوردهای نامناسبی با دختران و زنان ایرانی صورت می‌دهند. تصاویری که در این زمینه منتشر شده، بیانگر آن است که رفتارهای خشونت‌آمیزی هم مشاهده می‌شود. شخصا در میدان ونک موردی را مشاهده کرده‌ام که مردهای ضابط در ون‌های گشت ارشاد با تندی، دختری را برای حضور در ون می‌کشاندند که با واکنش مردم رهگذر مواجه شدند. این نمونه‌ها در رشت، تهران و سایر شهرها هم مشاهده شده است. مردم اما از خود می‌پرسند زمانی که ضابطان گشت ارشاد در برابر مردم این‌گونه خشن رفتار می‌کنند، هنگامی که کسی مراقب آنها نیست، چطور رفتار می‌کنند؟ البته نمی‌توان از زحمات نیروی انتظامی در جامعه چشم‌پوشی کرد، اما مساله رویکرد اشتباهی است که باعث شده، پلیس کشور نیز تحت فشار زیادی قرار بگیرد. در حالی که بر اساس قانون وظیفه پلیس ایجاد امنیت برای شهروندان است، این‌گونه رفتارها برخلاف فلسفه وجودی نیروی انتظامی است. واقع آن است که عملکرد گشت‌های ارشاد در ماه‌های اخیر بسیار مشکل‌ساز بوده و انتقادات زیادی را ایجاد کرده است. پرده نهایی این رفتارها باعث شد تا مهسا امینی امروز در میان خانواده‌اش نباشد. به نظرم زمان آن رسیده است که در خصوص این مصوبه تجدیدنظر جدی صورت گیرد. اگر نیاز است مجلس ورود کند و قانونی را مصوب کند، سریع‌تر انجام دهد و اگر لازم است مقامات ارشد کشور ورود کنند، به نظرم امروز وقت این ورود است.

من: □□□□□□ □□□□□□ 28 □□□□□□ 1401 □□□□□□